

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

**KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ
KOMİSYONU**

**KIRSAL ALANDA KADININ
GÜÇLENDİRİLMESİ VE KIRSALDA KADIN
GİRİŞİMCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ
KONULU ALT KOMİSYON TUTANAKLARI**

Tarih: 11 Mayıs 2016 Çarşamba

11 Mayıs 2016 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.07
BAŞKAN: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, sayın misafirlerim; Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kırsalda Kadın Girişimciliğin Desteklenmesi Alt Komisyonunun 7’nci Toplantısına hoş geldiniz.

Bugüne kadar yapılan toplantılarla birçok kurumun, Tarım Bakanlığının, Kalkınma Bakanlığının, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının kırsaldaki kadınların şartlarının iyileştirilmesi ve yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi aldık. Özellikle Tarım Bakanlığının Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi 2012-2016 Eylem Planı’yla, kırsalda yaşayan kadınların sorunlarının çözümü, tarımda bilgi ve beceri kapasitelerinin artırılması için önemli bir adım atılmıştır. Yine, geçen hafta Gümrük ve Ticaret Bakanlığının kadın kooperatiflerine yönelik destekleri hakkında bilgiler aldık. Bugün davet ettiğimiz kurumlarımız, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü ORKÖY Daire Başkanı, Türkiye İş Kurumu ve KOSGEB’den yetkililerimizi çağırdık. Özellikle Orman ve Su İşleri Bakanlığı, orman köylülerine yönelik kırsal kalkınma projesi yürüten kurumlarımızdan biri. Hem yürüttükleri çalışmalar hem de bunların kadınlar üzerindeki etkileri hakkında kendilerinden bilgi alacağız. Ayrıca, önerileri varsa bu önerilerini de sunmalarını isteyeceğiz. Yine, İŞKUR ve KOSGEB, kırsalda yürütülen birçok projeye de destek veren kurumlarımız, kendilerini dinlemek üzere Komisyonumuza davet ettik, teşekkür ederiz öncelikle katılımları için. Şimdi, sunumlarını ve görüşlerini beyan etmeleri için kendilerine sözü bırakacağız.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, çok değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum ben de.

8 Haziran 2015 yılından beri bu görevi yürütmekteyim, önceden de orada daire başkan yardımcısıydım dört yıldır.

Ben, Sayın Başkanım müsaadelerinizle, önce daire başkanlığım hakkında kısaca bir bilgi arz etmek istiyorum değerli Komisyona. Daire Başkanlığımız eskiden bir genel müdürlüktü, Orman ve Su İşleri Bakanlığının ana hizmet birimiyken 2011 yılında 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kapatılarak Orman Genel Müdürlüğüne ana hizmet birimi şeklinde, daire başkanlığı şeklinde bağlandı. Ve 2011 yılından beri Orman Genel Müdürlüğüne bağlanmasıyla hem nitelik hem de nicelik olarak orman köylüsüne yapmış olduğu hizmetlerde katbekat artışlar sağlandı; onu özellikle belirtmek istiyorum değerli Komisyona. Daire Başkanlığımızın misyonu öncelikle orman köylerinde yaşayan orman köylümüşe kredi ve hibe desteğinde bulunarak onların gelir seviyelerinde artışlar sağlamak, dolayısıyla ormanlar üzerindeki baskıyı azaltmak ve ormanların sürdürülebilir yönetimini sağlamak; temel gayemiz bu. Ve en önemli fonksiyonumuz da, kırsal alanda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının dahi ulaşamadığı o orman köylüsüne ulaşarak buldukları yörelerde, yerlerde tutarak kırsal alandan büyükşehirlere göçü önlemek ve dediğim gibi ormanlar üzerindeki baskıyı azaltmaktır.

Daire Başkanlığımız orman köylümüşe ekonomik ve sosyal diye iki türlü ferdî kredi veriyor. Gerçek kişilere verdiğimiz kredi türleri bunlar; ekonomik ve sosyal. Sosyal krediler dediğimiz, işte, dam örtülü, orman köylümüşe verdiğimiz, güneş enerjisinden su ısıtma sistemleri ki orman köylüsünde bunun ilk başlangıcını yapan kurum, birim... Konya’da başlamıştık 2004 yılında 31 aileyle ve

şu anda 150 bin aileye bu sayede güneş enerjisinden su ısıtma kredisi verdik ve bunu gören orman köylüsünün diğerleri de kendi imkânlarıyla hep çatılarına güneş enerjisinden şey yaptılar ve böylece yaptığımız araştırmalarda, bir ailenin ortalama 5 ster odunu daha az tükettiği, daha doğrusu 5 ster odunun ormanlardan kesimini kurtardığımız ve böylece de hem ormanın üzerindeki baskıyı azaltmış oluyoruz hem de son yıllarda en büyük handikaplarımızdan bir tanesi olan küresel ısınmanın önüne de bu şekilde geçmiş oluyoruz, karbon yutak alanlarını da muhafaza etmiş oluyoruz. Bir başka sosyal maksatlı kredimiz, kat kaloriferli mantolama sistemi. Dış cephe mantolama yapıyoruz ve burada da yaptığımız evlerde dış cephe mantolama ısı yalıtımında yüzde 50'ye yakın bir ısı katkısı, ısı tasarrufu sağlamış oluyoruz. Ve bu sosyal maksatlı kredilerdeki temel hedefimiz daha çok orman köylümüzün yaşam kalitesini iyileştirmek, yaşam standartlarını iyileştirmek.

Bir başka ferdi kredi türümüz ekonomik maksatlı krediler. Bu kredilerdeki amacımız da orman köylümüzü, başta da arz ettiğim gibi bulunduğu köyde tutarak gelir artırıcı projelere... Nedir bunlar? Büyükbaş, küçükbaş hayvancılıktan tutun... Yani Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Ziraat Bankası kanalıyla yaptığını biz direkt kendimiz yapıyoruz çünkü Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kredi verme şartları, belli kriterleri var; belli bir araziye sahip olacaksın, orman köylüsünün böyle nitelikleri olmadığı için faydalanamıyorlar. Buraya ulaşan tek birim Orman Genel Müdürlüğünde ORKÖY Daire Başkanlığı. Fennî aracılık, seracılık, meyvecilik, tıbbi ve aromatik bitkiler -ki bizim olmazsa olmazlarımız, biliyorsunuz en çok endemik bitkiyi haiz olan ülke Türkiye, 3 binin üzerinde endemik bitkimiz var- bunları destekliyoruz. Kültür mantarcılığı... Ben burada bir hatıramı da sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugün Türkiye'de iç piyasada tüketilen kültür mantarının ana vatanı Antalya'nın Korkuteli ilçesi. Meslek büyüklerimiz buna ORKÖY'ün destekleriyle başlamışlar ve şu anda Türkiye'deki iç piyasada tüketilen mantarın yüzde 80'i Korkuteli'nde üretiliyor ve bunun başlangıcını yapan da ORKÖY Daire Başkanlığımız, Orman Genel Müdürlüğümüzün bir birimi olan ORKÖY Daire Başkanlığımız. İnşallah bu sene yeni bir açılımla orman köylülerimize, gerçek kişilere, güneş enerjisinden elektrik üretimini de başlatacağız. Yani bunun bütün fizibilite çalışmaları, proje çalışmalarını tamamladık. Demo amaçlı bu sene Konya ve Mersin'de, iki bölgemizde onar aileye uygulayarak buradaki artılarımızı, eksilerimizi görmek istiyoruz. Ve güneş enerjisinden elektrik üretimine başlayarak, biliyorsunuz elektrik şeyinin büyük bir kısmı doğal gazdan karşılanıyor, bu dışa bağımlıdır, bunu ne kadar azaltabilirsek bizim için bir kârdır diyoruz.

Kırsal alanda orman köylümüzdeki kadınlarımızın desteklenmesi maksadıyla Sayın Bakanımızın talimatları doğrultusunda ilk defa 2013 yılında yönetmeliğimize ev kadınlarımıza mikro kredi verilmesi konusunda talimat verdi Sayın Bakanımız ve bunu yönetmeliğimize dercettik ve o gündür bu gündür de orman köylümüze mikro kredi veriyoruz. Bizler kredi verirken bir kredi verdiğimizize kredisi bitmeden ikinci bir kredi vermiyoruz. Ancak, burada 2010 yılında Anayasa'da yaptığımız kadınlarımıza yönelik pozitif ayrımcılıktan dolayı kadınlarımızı istisna tutarak bir kredi verdiğimiz aileye kadınlarımızın talep etmesi hâlinde ikinci bir kredi de, mikro kredi de verebiliyoruz. Bu da kadınlarımıza sağladığımız bir pozitif ayrımcılık. Bu bağlamda ilk önce mesela Trabzon Orman Bölge Müdürlüğümüz Maçka'da bu işi başlattı. Maçka'da biliyorsunuz orada Sümela Manastırı var, oradaki orman köylerimizdeki kadınlarımız "gümüş kazaziye" dedikimiz... Biz 5 bin lira civarında bir para veriyoruz, bunun yüzde 20'si hibe. Verdiğimiz 5 bin liranın da yüzde 20'si hibe. Üç yıl geri ödemeli, yüzde 1,5 faiz; yıllık, yani çok düşük bir faiz. Buradan kadınlarımız gümüş tel alarak, gümüş örücülük, bilezik, hasır örücülüğü, "gümüş kazaziye" diyoruz, işte, küpedir, tespihtir... Mesela Sayın Bakanımıza gitmiş olduğu bir ziyaret esnasında orada ev kadınlarımız böyle bir tespih hediye etmişlerdi ve çok da memnun olmuştu. Bunun haricinde, işte, Keşan dokumacılığı. Örneğin Elâzığ'da kadınlarımız mesela üzümden ne

yapıyor? Marmeladını yapacak, şununu, bununu yapacak. Bunu yaparken hep elleri ya da ayaklarıyla ilkel metotlarla yaparken bunun makineyle yapılması yönünde biz desteklerde bulunuyoruz. Bunun gibi birçok destekleri ev kadınlara sağlıyoruz.

Mesela bir şey daha söyleyeyim, Doğu Karadeniz’de genelde ev işleri kadınlarımız üzerinden yürülmektedir. Oradaki şube müdürümüz hayvanların ot ihtiyacı için kadınlarımıza böyle bir destekte bulunmuş. Dedik ki: Bunun kadınlarla ne alakası var? Dedi ki: “Başkanım, olur mu? Yani bizde kadınlar genelde hep yükü çekerler hayvanların beslenmesiyle ilgili.” Ve çok büyük bir destek aldı bu, gerek ziraat odasından gerek veteriner hekim odasından büyük destekler, “feedback”ler oldu. Yani bunun gibi birçok destekleri sağlıyoruz kadınlarımıza ve devam da edeceğiz.

BAŞKAN – Nedir tam olarak, o otla ilgili söylediğiniz kısmı anlayamadım tam?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Yani şöyle Sayın Bakanım: Mikro kredi kapsamında kadınlarımıza hayvanlarının yiyeceği olan otun alınması için, işte, düşünün, gidiyorlar, Ağrı’dan, Iğdır’dan kamyonlarla şeye geliyor ve bunu törenle dağıtıyorlar. Yani kadınlarımız hâliyle de bu araziden ot toplama yükünden de kurtulmuş oluyor ve hem de hem hayvanların verimi, süt verimi daha artmış oluyor.

BAŞKAN – Yani o ot ihtiyacının karşılanması için mi mikro kredi verilmiş oluyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Bir tanesi mesela, evet. İlk önce biz de doğrusu anlamakta zorlanmıştık, yani bunun, mikro kredinin otla ne alakası var diye ama sonra anlatınca gerekçesini oradaki şube müdürümüz, gerçekten çok haklı. Ben de Orta Karadenizli, Amasyalıyım, fakülteyi de Trabzon’da okudum ve çok iyi biliyorum oradaki kadınlarımızın neler yaşadıklarını.

Bunun gibi, kadınlarımıza yönelik desteklerimiz artarak devam ediyor. Tabii, bizim bütçemizde... 7 milyon orman köylüsü var diyoruz, millî gelirden hakikaten en düşük payı alan kesimimiz orman köylüsü, çoğunun sosyal güvencesi yok ama bizim ülkemizde 7 milyon orman köylüsü, 22 bin orman köyüne rağmen, 7 milyon insan yaşıyor, 132 milyon bizim bütçemiz var. Tabii, o bütçe çok kısıtlı, birçok çalışmalarımızı da bundan dolayı maalesef gerçekleştiriyoruz. İnşallah sizlerin destekleriyle, Değerli Başkanım, bize daha çok bütçe ayrılırsa, ödenek ayrılırsa daha çok orman köylümüşe ulaşır, daha çok orman köylümüzün memnuniyetini sağlamış oluruz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Bu ekonomik kredilerde, gelir artırıcı projelerde başvurularda kadınların başvurusu ne durumda? Yani tam istatistiki bilgi veremezsiniz ama belki daha sonra alabiliriz o bilgileri. Genel olarak söyler misiniz genelde erkekler mi başvuruyor bu projelere, kadınların başvurusu ne durumda diye genel manada?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Şimdi, şöyle Değerli Başkanım, bizde önceden “hane reisi” kavramı vardı. “Hane reisi” kavramı kanuni düzenlemeyle çıkarıldığı için biz yine de burada, ailede önce erkeğin başvurusunu... Buradaki maksadımız şu: Kadın zaten kredi alma talebinde bulunursa onda bir sıkıntı yok. Biz her hâlükârda onu desteklemeye devam ediyoruz ama maalesef kadınlarımız bu konuda çok fazla girişken değil ama olması durumunda bunları destekliyoruz.

BAŞKAN – Sizin ayrıca önerileriniz var mı belki kadınların konumlarının daha güçlendirilmesi yönünde yaptığımız tespitlerle ilgili “Belki şu olsa daha iyi olur.” diyebileceğiniz? Gerçi bütçenin artırılması bir öneriydi. Tabii, o da bir öneri.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Eyvallah.

Şimdi, Başkanım, bu konuda mesela Trabzon’da ev kadınlarımız şunu söylediler: “Yaptığımız ürünleri, en azından, pazarlama noktasında bize yerler yapılması.” Bizim, tabii, yerel yöneticilerimizle, belediye başkanlarımızla küçük pazarlama stantları açılması noktasında girişimlerimiz oluyor. Bu konuda, tabii, bunların daha iyi desteklenmesi noktasında yani yaptıkları ürünlerin pazarlamasında stantlar açılması, yerlerin kurulması noktasında Komisyon olarak da böyle bir şeyiniz olursa çok da memnun oluruz bu anlamda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili daha sonra da olsa hem istatistiki bilgi olabilir hem de yapabileceğiniz -hazırlıksız olmanız hasebiyle diyorum- sunum olabilir, onları bize Cemil Bey vasıtasıyla ulaştırırsanız memnun oluruz, -raporumuzda faydalanmak için belki daha farklı bilgiler de aktarabilirsiniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Tabii ki, hayhay efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Ben bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN –Tabii Emine Hanım.

Eskişehir Milletvekilimiz Emine Hanım.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Bu kırsal kalkınmayla ilgili ben de birtakım çalışmalar yapıyorum. Bize 22 bin orman köyündeki durumu özetleyen, mevcut durum analizi gibi kısa -Başkanımızın da söylediği gibi- bir bilgi notu iletebilir misiniz, verilere dayalı? 22 bin orman köyü var, her birinde mevcut, yaklaşık, nüfus şu kadar, nüfusun şu kadarı kadın, verilen destek bu kadar, bunun da yüzde şu kadarı kadınlara verilmiştir gibi, hani çok net, mevcut durum analizini eğer bizimle paylaşabilirseniz önemli bir başlangıç olur diye düşünüyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Tabii ki.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi KOSGEB...

Lütfen, siz kendinizi tanıttın.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; KOSGEB, KOBİ’lere ve girişimcilere yönelik, hedef kitlesi onlar olan bir kamu kurumu. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla ilgili bir kurum. Yani KOBİ’lere ve girişimcilere destek veriyor. Bu hem finansal destek hem de diğer teknik, mesleki bilgiler anlamında da destek veriyor. Destek programlarımızdan bir tanesi girişimcilik geliştirme destek programı. Bu programın altında 4 tane alt başlık var. Bir tanesi uygulamalı girişimcilik eğitimi, bu eğitim yetmiş saatlik bir eğitim, ücretsiz katılabiliyor insanlar ve 2010 yılında yürürlüğe girdi, daha önceden de vardı eğitim programlarımız ama...

BAŞKAN – Bütün illerde var mı bu?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Var. Bütün illerde hatta ilçelerde de var.

Bugüne kadar yaklaşık 455 bin kişi, yani bugünkü rakamla 455.628 kişi bu eğitimlere katılmış. Bunların erkek katılımcı sayısı 247.659, kadın katılımcı sayısı 207.969, yani yaklaşık yüzde 46 civarında bir kadın katılımcısı var toplam Türkiye çapında. Bu eğitimleri KOSGEB kendisi düzenleyebiliyor veya üniversiteler örgün eğitim programında verdiği girişimcilik derslerini eğitim-öğretim yılı öncesinde KOSGEB’e başvurarak bu programın dâhilinde sayılmasını istiyorlar, başvurularında öyle bir talepte bulunuyorlar. Üniversite öğrencilerinin aldığı girişimcilik eğitimleri bu hususta değerlendiriliyor. Bir de KOSGEB’in haricinde diğer kamu kurumlarının veya STK’ların yaptığı eğitimler, yine eğitim öncesinde KOSGEB’e başvurmaları şartıyla bunlar da girişimcilik eğitimi verebiliyorlar. Burada en büyük partnerimiz İŞKUR. İŞKUR’un haricinde, işte, ticaret odaları, esnaf odaları, aklımıza gelebilecek, yani kahveciler odası bile neredeyse girişimcilik eğitimi verdi Türkiye’de. Talep çok fazla, eğitimler devam ediyor, bu programların geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor şu aralar. Hatta mesleki liselerin eğitimleri de, alacakları girişimcilik eğitimleri de, şimdi Millî Eğitim Bakanlığıyla bir protokol hazırlama aşamasındayız, onlar da bu kapsamda değerlendirilecek.

Bu eğitimleri aldıktan sonra finansal bir desteği var KOSGEB’in, yine Girişimcilik Destek Programı’nın altında Yeni Girişimci Desteği. Bunda da 50 bin liraya kadar hibe, 100 bin liraya kadar da geri ödemeli makine teçhizata yönelik bir destek programımız var; ya bu eğitimi alarak işletmesini kuranlar veya Türkiye’deki iş geliştirme merkezleri “İŞGEM” diye bilinen yapılarda işletmelerini kuran girişimciler bu destekten faydalanabiliyor. Bu Yeni Girişimci Desteğinde kadınlar –işte KOSGEB’de burada bir farklılık yaratmaya çalıştık- yüzde 20 daha fazla alıyor, kullanım oranı yüzde 20. Bölgelere göre değişiyor. Birinci, ikinci bölgelerde yüzde 60; üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı bölgelerde de yüzde 70 kullanım oranı kadınlar için yüzde 20 daha fazla olarak, yani yüzde 80 ve yüzde 90’a çıkmış oluyor kadınların destekten faydalanma oranı.

BAŞKAN – Yani onlara ayrı bir destek mi veriyorsunuz, nasıl?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Yok, yok. Kullanım oranı daha fazla, yani 100 liralık harcama yaptıysa 80 lirasını kadın geri alabiliyor, erkekler de 60 lirasını geri alabiliyor.

BAŞKAN – Anladım.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Kullanım oranı farklı.

BAŞKAN – Ona verdiğiniz kredi miktarı daha fazla oluyor.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Bu Yeni Girişimci Desteğinin de bileşenleri de şöyle, değişti, önceden 2015 yılında rakamlar arttı: 2 bin liraya kadar işletme kuruluş giderlerine yönelik yani bir işletmenin kuruluş, işte, ticaret odası, vergi levhası gibi, noter masrafları gibi kayıt işlemleri için; makine teçhizata yönelik 18 bin liralık bir destek ve işletme giderlerine yönelik destek var. Bunların toplamı 50 bin liraya kadar çıktı. Daha sonra, bir de açacağı işletmede kullanacağı makine teçhizata yönelik de 100 bin liralık ayrıca geri ödemeli bir destek var. Bu destek de faizsiz, iki yıl geri ödemesi yok, ondan sonra geri ödemesi başlıyor, yani çok avantajlı işletme kuranlar için.

Bunların haricinde yine Girişimcilik Destek Programı’nın altında girişimcileri destekleyen yapıların desteklenmesi yani İŞGEM’lerin, iş geliştirme merkezlerinin kurulmasına yönelik desteğimiz var. Şu anda Türkiye’de 18 tane var. Bunlardan 2 tanesi -aslında 4 tane kurulmuştu da, 2 tanesi işleyemedi, kapandı- Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi kapsamında kuruldu. 2015 yılı Mali Yardım Programı’yla, AB fonlarıyla kurulmuştu. Kütahya’da ve İstanbul Pendik’te devam ediyor faaliyetlerine 2 tanesi; öncelikli olarak kadın girişimcilere yönelik, yani kadınlar gidip işletmelerini orada kuruyorlar. Bir fiziki yapılanma düşünün, işte, bir iş yeri ve ortak kullanım alanları var bu iş geliştirme merkezlerinde. Orada hem işletme kurma aşamasından önceki bilgilendirme, iş fikri geliştirme, işletme nasıl kurulur bu tür destekleri yani bilgi desteğini alıyorlar, daha sonra işletmelerini orada kuruyorlar ve dışardan kira avantajı olabilecek veya ilk zaman alamayacağı ortak ofis ekipmanlarını veya bilgilendirmeden

faaydalanabilecekleri bir yerde işletmelerini kuruyorlar, daha sonra işletmelerini kurup üç sene veya beş sene sonra oradan mezun olmalarını bekliyoruz yani işletmelerini geliştirenerek mezun olmalarını bekliyoruz.

Bunun haricinde iş geliştirme merkezlerinde toplam 18 tane demiştim, 2 tanesi direkt kadınlara yönelik ama diğerlerinde de işletmeler, birçoğu tercihlerinde kadınlara öncelik tanıyorlar, yani firma seçerken kadınların kuracağı işletmelere öncelik tanıyorlar. Ama şu anda ne kadar kadın girişimci var onu veremeyeceğim yani rakamlarını bilmiyorum.

BAŞKAN – Daha sonra iletibilirsiniz değil mi bize?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – İletibiliriz tabii ki.

BAŞKAN – Bir de bu desteklerden faydalanırken mesela makine teğhizat, işletme gideri harcamalarını önce kendilerinin yapıp sonra alması lazım.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Sonra KOSGEB’den.

BAŞKAN – O noktada herhâlde daha çok kadınlar sıkıntı yaşıyor diye düşününüz.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Sadece kadın değil aslında tüm girişimciler için aynı sıkıntılar yaşıyor.

BAŞKAN – Erkekler de yaşıyor ama kadınlar daha fazla yaşıyordu.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Ama mevzuatımız öyle maalesef.

BAŞKAN – Onu nasıl aşıyorlar, yani anlaşmalı bankalar filan kredi mi veriyor? O tarz bir uygulama var mı?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Birçok bankanın kadın girişimcilere yönelik avantajlı kredileri var. Onları kullananlar da var. Başlangıç aşamasında genelde herkes bir sıkıntı çekiyor çünkü bilançosu olmayana banka kredi vermek istemiyor, en azından bir sene faaliyet göstermesi gerekiyor ki banka da bir karşılık görebilsin. Kredi Garanti Fonu var KOSGEB’in de ortağının olduğu. Oradan faydalanabiliyorlar veya bir şekilde kişisel varlıklarını bankalara ipotek göstererek onlardan kredi alıyorlar.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI EğİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIğI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ - Ben de sorabilir miyim.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI EğİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIğI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ - Tabii, şimdi, en büyük sıkıntı kırsalda kadınlar girişimcilik eğitimi alıyorlar fakat bu eğitimler sonrası başvurulara geldiği zaman tabii ki, aslında, çok uyum sağlayamıyoruz tarımdaki kadınların KOSGEB’den destek alması konusunda. Çünkü işletme kurması gerekiyor. Oysaki bir kadının üretimin başından başlayıp da o malzemeleri de alması lazım işletmeye geğene kadar.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – “Ham madde desteği” diyorsunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI EğİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIğI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ - Ham madde alımı var.

şimdi, bu ham madde alımı biz alana gittiğimiz zaman kadınlarda en çok duyduğumuz şeylerden birisi. Yani ham madde alımlarına KOSGEB’in hiçbir şekilde destek sağlayamaması ve aslında bir bakıma basitten değil de işletme kurma aşamasına geldikten sonra KOSGEB’e başvurması.

Tabii, KOSGEB'e başvurabilmesi için sizin söylediğiniz gibi ilk önce harcaması gerekiyor. Kırsalda kadının bir kere buna harcama yapabilecek gücünün olmadığı gibi bankaya teminat gösterebilecek mal varlığı da yok. Dolayısıyla KOSGEB'in kadınlara, bence şehir kadınlarına daha çok ya da daha farklı kademede yer alan kadınlara destekleri daha fazla oluyor ve bu nedenle de ben bunu farklı hazırlanan bir eylem planında da dile getirdiğimde KOSGEB'in bence kadınların içerisinde kırsaldaki kadınlara ayrıcalık sağlaması lazım ki işletme kurmaya yöneltilim, kadınları tarımda girişimci hâle getirelim. Hani mevzuattaki sıkıntıyı sizin gibi her gelen KOSGEB'den ilgili yetkililerimiz...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – KOSGEB'in kuruluş kanununda “KOBİ'ler ve girişimciler” diye geçiyor. Belki destek modelleri geliştirilebilir ama kanuni anlamda da kısıtlı var.

BAŞKAN – Peki, kırsaldaki kadınlara yönelik hiç çalışmanız oldu mu ya da bir başvuran olmadı mı?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Yok, direkt kırsalda öyle bir şeyi yok KOSGEB'in...

BAŞKAN – Öyle bir çalışma alanı yok.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ - Ancak sizden eğitim alıyoruz, uygulamalı girişimcilik eğitimlerini alıyoruz, kırsaldaki kadınlara göre iş fikriyle proje hazırlıyorlar, ondan sonra nereye başvuracaklarını tabii ki birazcık şaşıyorlar.

KOSGEB'den destek alan kadınlarımızın varlığını biliyoruz ama o kadar az bir sayıdaki. Hani bunu artırabilmek için...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Kırsalda mutlaka çok daha düşüktür.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ - Şu anda sizin anlattığınıza ulaşabilecek kadın sayısı çok az, çok çok az hatta.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Hedef bölge olarak bir seçim, öyle bir ayırım yapılmadığı için tüm uygulama aynı her yörede.

BAŞKAN – Peki, KOSGEB'in düzenli olarak illerde bilgilendirme toplantıları oluyor mu?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Düzenli olarak değil ama mutlaka oluyor.

BAŞKAN – Yani halka yönelik bilgilendirme...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Her girişimcilik eğitiminde uzmanlar gidip orada bilgilendirme yapıyorlar eğitime gelenlere. Onun haricinde seminerler oluyor ticaret odalarıyla, sanayi odalarıyla veya kimlerle talep edilirse, destekler sürekli tanıtılıyor, anlatılıyor.

BAŞKAN – O zaman, yine, Emine vekilimiz de bir soru soracak.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Ben kesinlikle katılıyorum. Sadece kadınlar ve özelinde kırsalda kadınlar değil, genç girişimciler için de bu sorun geçerli. Sadece bir mevzuatta tanımla olacak bir şey değil. Şu andaki uygulamada genç girişimciler bundan istenilen şekilde yararlanamıyorlar.

Yine, sahada bana öyle vakalar, rakamsal, “Şu aşamada şu kadar için başvurduğum ama alamadım.”... Çünkü genç girişimcinin nesi olabilir teminat olarak gösterebileceği? “Ve en sonunda bu aşamaları kendi çabamla aştıktan sonra zaten bana verdiği şu kadar miktar.” Rakamsal, elimde vaka olarak var o, sizinle paylaşabilirim; ben burada sorunun sahaya yansımaları dile getirmek istiyorum. “Ve sonunda alamadım. Zaten ben o aşamaları geçmiştim, KOSGEB'in o saatten bana vereceği bir destek yok.” dedi. Ve dediğim gibi, bunun gibi 3-4 tane vaka var elimde.

Burada önemli olan bir şey var: Evet, bu destekler veriliyor, eğitimler veriliyor, bunun için büyük bir kaynak sarf ediliyor hem zaman hem de maddi anlamda. Ama bunun geri getirisi nedir? Yani bir etki analizi yapıldı mı? Yani şehir bazında...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – İl bazında değil ama bu yeni girişimci desteği verilen işletmeler üç sene boyunca izleniyor ve üç seneden sonra izleme yapmıyoruz yani mevzuatımızda öyle bir şey olmadığı için. Bir de takip etmek gerçekten çok zor oluyor. O işletmeyi kapatıyor girişimci, belki bir sene sonra tekrar yeni bir işletme açıyor. Bizim onun takip etmemiz gerçekten çok zor.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Peki, şu kadar kişi eğitim aldı, bunların şu kadarı ilk bir yıl içinde şöyle bir girişimde bulundu...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Var, var.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Yani bizimle onları da paylaşabilirseniz il bazında. Çünkü her ilde KOSGEB müdürlüklerimiz var. Dolayısıyla onlarda bu bilgilerin olması lazım.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Bizim genel bir veri tabanımız var. Orada hangi ilde ne kadar eğitim verildiği, kaç kişinin faydalandığı, hangi ilde ne kadar yeni girişimci desteği verildiği, bunları takip ediyoruz tabii ki.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - O bilgileri paylaşabilirseniz. İşte, onlardan İŞGEM’de ne kadar başvuru vardı, ne kadarı hayata geçti? Sonuçta İŞGEM’lerde de, bu şeyi soracağım size bir de...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – İŞGEM’ler yalnız özel işletme. Yani yöredeki belediyeler, üniversiteler veya sivil toplum örgütlerinin bir araya geldiği, belediyeler tek başına kurabiliyor, üniversiteler tek başına kurabiliyor...

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Sizinle bir iletişimi...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Şöyle: Onlar bir iş planı hazırlıyorlar, İŞGEM’in iş planını hazırlıyorlar, KOSGEB’e başvuruyorlar, KOSGEB değerlendiriyor, eğer uygun bulursa, kuruldun geçerse İŞGEM adı kullanım hakkı ve destekleri veriyor, finansal destekleri veriyor.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - O bağlamda elinizde veri var. Onları da paylaşabilirseniz.

Bir de, 4 tane, kadınlara yönelik İŞGEM vardı, 2’si Kütahya’da, Pendik’te, diğer 2’si neredeydi, neden başarılı olmadı?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Diğer 2’si; Hacıbektaş’ta, diğeri de Çorum’daydı. Hacıbektaş’ta başlangıçtan itibaren bir sıkıntı yaşandı. Girişimci gelmedi oraya. Talep yoktu, o yüzden işlemedi. Projenin başından beri o sıkıntıları yaşadık.

Çorum’da ise -bu iş geliştirme merkezlerinin bir binası olmak zorunda biliyorsunuz- belediye bir bina tahsis etmişti. Bir sonraki belediye başkanı kira talep etti İŞGEM’den. Zaten onların gelirleri çok sınırlı, kısıtlı. Girişimcilerden çok fazla zorlamıyorlar, kira alıyorlar ama diğer destekleri için çok fazla ücret alamıyorlar. O yüzden orası da kapandı. Yoksa son derece başarılıydı.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Hacıbektaş veya bu diğer 3’ü seçilirken bir ön çalışma yapıldı değil mi?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Tabii ki yapıldı.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Talep olmaması ilginç değil mi daha sonra?

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Duyuru yapıldı. Girişimciler gitmek istemediler oraya. Aslında turizm anlamında çok zengin bir bölge Hacıbektaş, yıllık belki 1 milyon kişinin filan giriş yaptığı ama bakıyorsunuz hep orada Çin malları satılıyor, yöresel bir şey satılmıyor. Yapısal herhâlde, yörenin özelliklerinden kaynaklanan.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) - Neden başarılı olunamadı, onu da anlamamız açısından.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Rica ederim.

BAŞKAN - Buyurun.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA - Sağ olun Başkanım.

Sayın Başkanım, kıymetli hazırım; hepinizi şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Dilerseniz birkaç istatistiki bilgiyle başlamak istiyorum. Gerçi öncesinde isterseniz kurumla ilgili kısa bir bilgi vereyim.

Kurumumuz 1946 yılında kurulmuş bir kurum. İş ve İşçi Bulma Kurumu iken daha sonra 4904 sayılı Kanun’la Türkiye İş Kurumu adını alıyor. İşsizliğin önlenmesi, istihdamın korunması, aktif ve pasif iş gücü politikaları gibi çok geniş bir yelpazede milletimize, vatandaşlarımıza hizmet veriyoruz. Toplum yararına programlardan meslek eğitim kurslarına, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan kısa çalışma ödeneğine varacak kadar çeşitli konularda hizmetler veriyoruz. 81 ilde teşkilatımız bulunuyor. Büyük ilçe merkezlerinde ve hizmet noktaları şeklinde teşkilatlanmış durumdayız.

Müsaadenizle sunumuma geçeyim isterseniz. Birkaç istatistiki veri vermek istiyorum. Türkiye ve Avrupa Birliğindeki 28 ülke arasında kadın istihdamı konusunda birkaç mukayese var. 2015 yıl sonu verileri itibarıyla 30,4 kadın istihdamı Türkiye’de, Avrupa Birliğinde 60,4; 2 katlık bir fark var. İşsizlik oranı yine kadınlarımızda 12,6; Avrupa Birliği ülkelerinde ortalama 9,5 şeklinde gerçekleşmiş. Benzer şekilde iş gücüne katılma oranlarında ciddi bir fark var. 34,9 iken ülkemizde, AB 28’de 66,8. Bu anlamda ciddi farkların, katetmemiz gereken mesafelerin olduğunu görüyoruz. Ama geçmişle mukayese edildiği zaman güzel gelişmeler olduğunu da rahatlıkla söyleyebiliyoruz.

Yine, kayıtlı işsiz bazında bakacak olursak 2016 Ocak-Mart itibarıyla 839.885 kayıtlı kadın işsizimiz kurumumuzda mevcut.

İşe yerleştirme verilerine bakacak olursak, 2016 yılı Ocak-Mart itibarıyla 75.547 kadınıımız İŞKUR aracılığıyla işe yerleştirilmiş durumda. 2010 yılı sonu itibarıyla 49.697 iken bu rakam 2016’nın üç aylık döneminde 75 bin şeklinde gerçekleşmiş. Bu da gerçekten ciddi bir gelişme olduğunu gösteriyor.

Müsaadeniz olursa yine istihdam teşvikleriyle devam etmek istiyorum. 5 puanlık prim teşviki, kadın, genç mesleki yeterlilik teşviki, engelli istihdamı, bir de işsizlik ödeneği alanların teşvikinden kısaca bahsedeceğim.

5 puanlık prim teşviki finansmanını Hazine Müsteşarlığımız sağlıyor. 2008 yılında başladı, sürekli olarak uygulanıyor. 5763 sayılı Kanun’la gelmiş olan bir uygulama. Yararlanma şartlarına kısaca değinmem gerekirse Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borcunun bulunmaması gerekiyor işverenin, bir de kayıt dışı işçi çalıştırmaması gerekiyor. Bu teşvik de, istihdamın korunması, bir de ülkemizde nispeten yüksek seviyede seyreden kayıt dışının azaltılması anlamında gerçekten olumlu bir uygulama. Her bir kişi için 82,35 TL olarak uygulanıyor teşvikimiz. Bundan kadın erkek tüm çalışanlar istifade edebiliyor.

Engelli istihdamı teşviki de yine 2008 yılında geldi, sürekli olarak uygulanıyor. Şart olarak da engelli istihdam edilmesi yeterli. “Kırılğan gruplar, dezavantajlı gruplar” olarak adlandırılan grupta değerlendirildiğinden dolayı engellilerin istihdamını teşvik etme noktasında, gerçekten de 337 TL’lik bir teşvik unsuru uygulanıyor işverenlerimiz açısından. İşveren sigorta priminin tamamı Hazine tarafından karşılanıyor.

BAŞKAN – Primin tamamı.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tamamı, evet.

Yine, işsizlik ödeneği alanlara teşvik var. Burada finansman diğerlerinden farklı. İşsizlik Sigortası Fonu tarafından finanse ediliyor. Yaklaşık büyüklüğü 90 milyar TL civarında. Kurumumuz uhdesinde fonun işleyişi yerine getiriliyor. Yine, işveren ve işçi açısından farklı uygulamalar var rakamsal manada. 337 TL işveren, 230 TL de işçi hissesi yine İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor. Gerçekten de ciddi anlamda işverenler de bundan yararlanıyorlar.

Kadın, genç ve mesleki yeterlilik teşviki, kendi içerisinde oldukça farklılık gösteren bir teşvik uygulaması. Kişinin Mesleki Yeterlilik Kurumundan aldığı sertifika varsa kırk sekiz ayla, hiçbir belgesi yoksa, mesleki eğitimi yoksa, sadece İŞKUR'a kayıtlıysa altı ay arasında yararlanabiliyor. İçinde ayrı kırılımlar var, vakit sınırlı olduğundan dolayı çok fazla girmek istemiyorum. Bu da yine her bir kişi için 337 TL olarak uygulanıyor. Yararlanma şartı olarak da kişinin işe alındığı tarihten önceki altı ay içerisinde işsiz olması aranan şart olarak ifade edilebilir. Yine, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borcu olmayacak, bir de toplam işçi sayısına –son altı aylık- ilave işçi olacak. Söz gelimi 50 çalışanı varsa 51'inci kişi olduğu takdirde işveren bu uygulamadan istifade edebiliyor.

BAŞKAN – Yani onun sigorta primini tamamen işsizlik sigortası ödüyor.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor.

BAŞKAN – Yani son altı ay öncesinden çalışmıyor olacak.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Evet, işsiz olması gerekiyor, bir de ortalama işçi sayısına, iş yerinde çalışan kişilere ilave olması gerekiyor.

BAŞKAN – O, herhangi bir mesleki yeterlilikle ilgili bir...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Şu şekilde Sayın Vekilim: Mesleki Yeterlilikten sertifika aldysa kırk sekiz ay süreyle yararlanabiliyor. 29 yaşından büyük-küçük olmasına ve kadın-erkek olmasına göre ayrı kırılımları var.

BAŞKAN – O sertifikayı nereden almış olması gerekir?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Mesleki Yeterlilik Kurumundan ya da ortaöğretim kurumlarının ilgili alanlarından mezun olursa da değişen oranlarda...

BAŞKAN – Sertifikası varsa daha fazla yararlanıyor.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii, sertifikası varsa kırk sekiz ay süreyle, yirmi dört ay, on iki ay, altı ay olarak çeşitli kırılımları var.

BAŞKAN – Sertifikası yoksa ne kadar faydalanıyor?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Sadece İŞKUR'a kayıtlıysa altı ay, söz gelimi, mesleki ortaöğretim kurumlarından mezunsa yirmi dört ay gibi çeşitli ayrı kırılımları var. Ama en avantajlısı, Mesleki Yeterlilik Kurumundan bir sertifika alması durumunda uzun sürelerle yararlanabiliyor.

Aktif iş gücü hizmetlerinden de kısaca bahsetmek istiyorum. Hanımefendinin de bahsettiği gibi, İŞKUR da KOSGEB gibi girişimcilik eğitim programlarına önem veren kurumlardan bir tanesi. Ciddi anlamda da faydalandığımız görüyoruz vatandaşlarımızın. Bunlara, yararlanan kişilere bir de biz 20 TL günlük harçlık veriyoruz. İş kazası, meslek hastalığı, sigorta primleri de yapılıyor. Özellikle genç kişilerin, friksiyonel işsizlik durumunda yararlanabildiği bir uygulama olarak ifade edebiliriz.

Yine, işbaşı eğitim programları var. Burada da son dönemde ciddi bir gelişme katedildi. Günlük 50 TL harçlık veriliyor. Yirmi altı gün çalışması durumunda 1.300 TL yani asgari ücret tutarında ödenek veriliyor bu kişilere. Yine, iş kazası, meslek hastalığı sigorta primleri de yatırılıyor.

Yine engellilerimize yönelik...

BAŞKAN – Bir dakika, çok hızlı gidiyorsunuz, sizi takip edemiyoruz.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Vakti çok almamak adına... Daha yavaş da gidebiliriz.

BAŞKAN – Olsun, şu an tek sunumcu sizsiniz zaten, vaktimiz var, yavaş gidebilirsiniz.

Birincisi: Girişimcilik eğitimi alanlar. Onlara günlük 20 liralık harçlık ödüyorsunuz. İş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Evet, kurumumuz tarafından ödeniyor.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Genel sağlık sigortası da var.

BAŞKAN – Diğeri “günlük 50 lira” dediniz...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – O, işbaşı eğitim programları. Özellikle son dönemde iyice arttı. 50 TL’ye tekabül ediyor günlük. Yirmi altı gün çalışması hâlinde de 1.300 TL yani asgari ücret tutarında bir ödemede bulunuyoruz çalışan kişiye.

BAŞKAN – Peki, burada nasıl bir program uygulanıyor?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – İşbaşı eğitim programıyla, isminden de anlaşılacağı üzere, kişinin işi iş yerinde bizzat çalışarak öğrenmesini hedefliyoruz. Buradaki önemli çıktılardan bir tanesi de pek çok işverenimizin “Tecrübe sorunu var, okulda alınan eğitimle piyasadaki ihtiyaçlar birbiriyle örtüşmüyor.” şeklinde serzenişleri var. Belki de haklı büyük oranda işverenlerimiz. Bu anlamda kendileri kişiyi işbaşında, iş yerinde yetiştirerek daha yüksek bir verim alabiliyorlar. 2 taraf için de gerçekten de olumlu bir özellik arz ediyor.

BAŞKAN – Yani yirmi altı gün mü devam ediyor bu?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Ay içerisinde, tabii eksiksiz katılırsa yirmi altı gün süresince. 50 TL’yle çarptığımız zaman 1.300 TL...

BAŞKAN – Ondan sonra, orada belki çalışmaya devam edebilir.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii, çalışmaya devam edebilir. Çalışmaya devam ederse teşvik uygulaması devam ediyor. İşte, sigorta primleri belli sürelerle karşılanıyor. İşverenler de hem kişiyi kendileri yetiştirmiş oluyor hem de devlet katkısı var, buna bayağı rağbet gösteriyorlar.

BAŞKAN – Üçüncüsü...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Mesleki eğitim kurslarımız mevcut. Yine onlar da benzer şekilde, belli mesleklerde, ihtiyaç duyulan alanlarda işverenler tarafından ifade edilen, iş gücü piyasası araştırmaları sonuçlarına göre gerçekten de o meslekte yetişmiş insan gücü eksikse, kurumumuz tarafından açılan programlar, kişilerin mesleki yeterlilik seviyesini geliştirmeye, arttırmaya yönelik faaliyetler...

Yine, engellilere yönelik 36 bin TL hibe program var girişimcilik anlamında, kendi işini kurmak isteyen engellilerimize. Yine KOSGEB’deki sisteme benzer şekilde uygulanıyor. Yapmış oldukları harcamaları faturalandırılırsa, öncesinde de proje tekliflerini sunuyorlar, komisyonunda kabul edilirse bu kişilere 36 bin TL’lik bir yardımda bulunuyoruz.

BAŞKAN – Bu mesleki eğitim kurslarından bahsettiniz ya. Bu mesleki eğitim kurslarına katılanlar -daha önce söylemiştik ya- mesleki yeterlilik sertifikasını almış sayılıyor mu o zaman?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Yok, bu ikisi birbirinden bağımsız şeyler. O, MYK’nın yetkilendirmiş olduğu kuruluşlar tarafından verilen eğitime katılırsa...

Emrullah Bey ilgili birimde de çalıştı, biraz daha detaylı bilgi verebilir.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Bu mesleki eğitim kurslarını Millî Eğitim Bakanlığı, üniversite, belediye ve özel sektör işletmeleriyle beraber iş birliği hâlinde ya da hizmet alımı şeklinde yapıyoruz. Bu mesleki eğitim sonucunda alınan sertifikalar da bu teşvik kapsamındadır. Yani bir kişi, hiçbir belgesi yoksa, İŞKUR’a kaydı varsa ve diğer şartlar, altı ay işsiz olması ve ortalama kişi sayısına ilave olması kaydıyla altı ay bu teşviklerden yararlanabiliyor. En düşüğü bu. İşte, 18 yaşına kadar, eğer erkekse yine yirmi dört aya kadar. Kadınlarda yaş sınırı yok, yine bu da yirmi dört aya kadar. Bizim kurslarımızdan mezun olduğu takdirde bir altı ay daha geliyor, otuz aya çıkıyor. MYK belgesi alırsa –işte en fazla o- kırk sekiz aya kadar, altı ay da İŞKUR’a kaydı varsa o zaman elli dört aya kadar çıkıyor yani bu teşvikten yararlanma süreleri.

İşbaşı eğitim programlarında, en az 2 sigortalı çalıştıran bir iş yeri bu programlardan yararlanabiliyor. Bir işletmenin...

BAŞKAN – Burada işverenin kendisini saymıyorsunuz değil mi?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Yok, hayır, saymıyoruz. Sigortalı olarak çalıştırdığı kişi sayısına bakıyoruz biz.

BAŞKAN – 2 kişi çalışıyorsa yani.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Aynen, hizmet döküm listesinde kaç kişi çalışıyorsa. En az 2 kişi çalışıyorsa 10 kişiye kadar biz bu işletmeye 1 kişi verebiliyoruz. 10 kişinin üzerinde de çalışan kişi sayısının yüzde 10’u kadar, bu programlara katılacak kişi sayısı, orada çalışan kişi sayısının yüzde 10’u kadar belirlenebiliyor yine o işletmeye ama işveren istihdam taahhüdü verdiği takdirde, yani yüzde 50 istihdam taahhüdü verdiği takdirde bu oran yüzde 30’a kadar çıkabiliyor. Tufan Bey de söyledi, burada da günlük 50 TL bir ücret veriyoruz. İş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri ile genel sağlık sigorta primleri yine kurumumuz tarafından yatırılıyor. Yine, yirmi altı gün tam olarak katılırlarsa da asgari ücret tutarında bir ödeme alıyorlar.

Bu işbaşı eğitim programları geçen yıl itibarıyla altı aylık olarak uygulanıyordu. O zaman 35 TL veriyorduk günlük. Bu sene hem 50 TL’ye çıkardık hem de süresini bir yıla kadar uzattık. Şu anda çok yoğun bir talep var. Yani geçen yılki rakamları neredeyse bu beş aylık sürede yakalamış durumdayız, çok yoğun bir talep var. Tabii, bütçesi de değiştirildi, yine İşsizlik Sigortası Fonu’nun bir önceki yıl gelirlerinin yüzde 30’uydu daha önce, şimdi direkt tamamı İşsizlik Sigortası Fonu’ndan ödenebiliyor. Bu anlamda, maddi olarak da kaynakları bayağı artırıldı. Şu anda gayet memnunuz, işverenlerimiz de memnun. Oradan mezun olanların oranı da gayet iyi, yani işbaşı eğitim programına katılıp, daha sonra istihdamda kalanların oranı da geçmiş yıllara oranla daha iyi. Şu anda bu tür faaliyetleri yürütüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Emrullah Bey’e de teşekkür ediyorum ilave bilgilerinden ötürü.

Toplum yararına programlar var. Bu da işsizliğin yoğun olarak yaşandığı dönem ve yerlerde kişilerin mesleki yeterliliklerini geliştirmek, iş gücü piyasasından uzak kalmalarını engellemek, bir de kişilere geçici gelir desteği sağlamak adına yapılan bir program. Yıl içerisinde en fazla dokuz ay olarak uygulanabiliyor. Bir kurumda kişi en fazla 2 kez programdan istifade edebiliyor. Dokuz aydan sonra üç aylık bir ara verirse tekrar program açılması ve şartları taşınması hâlinde yeniden istifade edebiliyor.

Onun dışında, iş ve meslek danışmanlığı faaliyetimiz, bizim önem verdiğimiz faaliyetlerden bir tanesi. Sayıları yaklaşık 4 bini buluyor. 81 il müdürlüğümüzde bu arkadaşlarımız çalışıyor. Her işsiz bir iş ve meslek danışmanı var. Yine benzer şekilde işverenlerimize de tahsis edilmiş iş ve meslek danışmanı arkadaşlarımız var. Bunlar iş gücü piyasası hakkında kişileri yönlendirmede bulunuyorlar. Kişilerin mesleki kabiliyetlerinin nelere yatkın olduğunu tespit edip o sektörlerde işe girmelerine – tabiri caizse- destek olup rehberlik faaliyetleri...

BAŞKAN – Yani İŞKUR’a işsizlik maaşı almak için gelenler ya da başvuruda bulunanlar aynı zamanda danışmanlık hizmeti verecek bir kişiyle de muhatap olabiliyorlar.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii tabii, aynen öyle Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu bilgilendirme yapılıyor mu? Biliyorlar mı böyle bir danışmanlık olduğunu?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii, bunu biliyorlar. Bu faaliyetler de yoğun olarak uygulanıyor, okullara varana kadar ortaöğretim kurumlarına, meslek yüksekokullarına, üniversitelere varana kadar toplumun tüm kesimleriyle haşır neşir durumda bu arkadaşlarımız, velilerle toplantılar yapıyorlar. Ciddi anlamda fayda gördüğümüz faaliyetlerden bir tanesi, hem kurum hizmetleri hakkında bilgi veriyorlar hem de kardeş kurumların, KOSGEB gibi SGK gibi kurumların mevzuatı, çalışmaları hakkında kişilere gerekli bilgiyi de sunuyorlar.

Benzer şekilde...

BAŞKAN – Yani bu iş ve meslek danışmanlığında ne tür işlerde çalışabileceğinin yanında, iş kurma talebi varsa, bir fikri varsa o yönde de bir danışmanlık hizmeti...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – O yönde de yardımcı olunuyor. Demin bahsettik, engelliler için hibe programına yönlendirmede bulunabiliyor, diğer arkadaşlar için, proje nasıl hazırlanır, ne tür işler desteklenir gibi konularda KOSGEB’in yanında onlar da aydınlatıcı bilgiler verebiliyorlar işsizlerimize. Sadece işsizlere değil, kişi çalışıyordu ama daha farklı bir alanda işe girmek istiyordu, bu anlamda da gerekli hizmetleri sunuyorlar. Mesleklerin tanıtılması, iş gücü piyasasının yapısı hakkında gibi çok çeşitli alanlarda geniş bir yelpazede hem işsizlere hem işverenlere bilgileri veriyorlar. İşverenlere de teşvikler hakkında aydınlatıcı bilgilerde bulunuyorlar. Engelli çalıştırma yükümlülükleri var, biliyorsunuz, 50 ve üzeri istihdam eden kurumlarda, onlar hakkındaki yükümlülükleri hatırlatıyorlar. Bunlar genel müdürlüğün taşradaki temsilcileri olarak ifade edilebilir.

BAŞKAN – Bu konuda belki KOSGEB’e de aklıma gelmişken sorayım. Bu, proje yazımı konusunda bir eğitim verilebiliyor mu? Mesela iş kurmak isteyenler ya da bir projesi olanlar bu projenin nasıl yazılacağını çoğu kez bilmiyorlar. Projenin nasıl yazılacağı konusunda...

KOSGEB KOBİ UZMANI ŞEYDA İKİZ – Zaten girişimcilik eğitiminde iş fikri geliştirmeden başlıyor, iş planı hazırlamaya kadar devam ediyor. İş planı hazırlanarak zaten KOSGEB’e başvuruyorlar.

BAŞKAN – O eğitimlerin içerisinde var, tamam.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Önem verdiğimiz durumlardan bir tanesi de iş gücü piyasası talep araştırmaları. Bu araştırmalarda bire bir işverenlerle görüşme yapılıyor. Hangi mesleklerde kaç tane kişiye ihtiyaç duydukları, önümüzdeki süreçte ne gibi mesleklerin ön plana çıkacağı, diğer karışık durumları da yine ifade ediyorlar. Bu anlamda da biz, tabiri caizse, iş gücü piyasasının bir fotoğrafını çekip kurum hizmetlerini ona göre şekillendiriyoruz, eksik olduğumuz alanları tamamlama cihetine gidiyoruz. Önemli faaliyetlerimizden bir tanesi.

Demir Emrullah Bey ifade etti, bu mesleki eğitim kursları, girişimcilik eğitim programlarıyla ilgili istatistikî veriler de var. Dilerseniz şimdi zikredeyim ya da sonra paylaşabiliriz, nasıl uygun görürseniz.

BAŞKAN – Yok, kısaca paylaşabilirsiniz.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – 2016 Ocak-Mart itibarıyla 35.053 kişi mesleki eğitim kurslarından yararlanıyor. Geçen yıl sonu itibarıyla 169 bin kişi bunlardan yararlanmış. İşbaşı eğitim programları 2015 yılı sonunda yine 160 bin civarında. 81.724 kişi de 2016 yılının Ocak-Mart döneminde bunlardan istifade etmişler. Geçmiş yıllarla mukayese edildiği zaman ciddi bir artış olduğunu görebiliyoruz. 2009 yılı sonunda 1.285 iken 2015 yılı sonu 159 bine çıkmış, ciddi bir sıçrama var.

BAŞKAN – Kaç dediniz?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – 1.285'ten 159.076'ya çıkmış 2015 yılı sonu itibarıyla. 2016'nın 3 ayında bile 81 bini yakalamışız. Muazzam bir artış var bu anlamda.

Yine benzer şekilde, girişimcilik eğitim programlarından 41.907 kişi yararlanmış 2015 yılı sonu itibarıyla.

Dezavantajlı kişilere özel uygulamaların -az önce ifade etmiştik- başında engelliler geliyor. Tabii engelli kadın-erkek ayrımı yapılmaksızın tüm vatandaşlarımız bundan istifade edebiliyor. An itibarıyla 86 kadın olmak üzere toplam 544 engelli vatandaşımıza 19,5 milyon TL kaynak tahsis edilmiş durumda. Bu da gerçekten ciddi bir rakam.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Ben bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Şimdi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Türkiye Ziraat Odaları Birliğiyle aktif iş gücü piyasası protokolü var, sizler de biliyorsunuzdur. Bu protokol kapsamında hem tarımsal nüfus gençleşiyor, sürü yönetimi, tarımda kadın girişimciliğinin güçlendirilmesi programı kapsamında İŞKUR, KOSGEB iş birliğiyle eğitimler alınıyor, İŞKUR'dan eğitimler alınıyor.

Şimdi, saha çalışmalarında söylenen şeylerden birisi, İŞKUR'da eğitim alabilmeleri için hiçbir sosyal güvencesinin olmaması gerekiyor ya da var ise bunun kesilip, iptali söz konusu oluyor, eğitimini tamamlıyor, sonra tekrar güvence altına alınıyor çünkü tabii ki eş durumundan sosyal ya da sağlık sigortasıyla ilgili alan kadınlarımız var. Böyle bir durumdan bilginiz var değil mi, böyle bir şey var yani? Çünkü biz kırsalda İŞKUR'dan eğitim almak için duyurular yaptığımızda seçim yapmak zorunda kalıyoruz. Mesela eğitim almak istiyor ama eşinden dolayı sağlık sigortası var. Bunun olmaması gerekiyor çünkü sizin ona 20 liralık bir günlük harçlık vermenizden dolayı güvencenin olmaması gerektiğiyle ilgili bana bilgi aktarımında bulunmuşlardı. Yani bu konuyu biraz açabilir misiniz? Çünkü sıkıntı oluyor. Kadın ya da erkek fark etmiyor gerçekten eğitim almak isterken biz bunu alamıyoruz.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Aslında kurumsal anlamda bizim temel hedef kitlemiz işsizler. Bu faaliyetler işsizlerin istihdam edilmesi ve istihdamda olanların da istihdamda kalma sürelerinin uzatılması esas, temel odaklı. Burada kırsaldaki olaylardan bahsediyorsak tarım BAĞ-KUR'luları aslında bizim faaliyetlerimizden yararlanabiliyorlar. Genel sağlık sigortası eşinin üzerine ise yine bizim kurslarımızın olduğu dönemde biz onun primini yatırıyoruz yani yine hastaneye gidip gerekli tedavilerini görebiliyor, genel sağlık sigorta primini biz kurumsal anlamda yatırıyoruz. Ha kurs bitiminde tekrar o hizmeti almasında herhangi bir sıkıntı yok, tekrar devam edebilir yani.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Tekrar devam edebiliyor ama kırsalda bunları yapabilmek bile bir zaman, bir sıkıntı yaratıyor yani bir boşluk oluyor. Zaten büyük zorluklarla o sigortaları yaptırmış, eşini ayarlamış vesaireler olmuş, sonra eğitim almak istiyor “Yok, belki tekrar olmaz.” diyor. Yani bir kaygı, bir soru işaretleri oluyor.

BAŞKAN – O güvenceden çıkmak istemiyor yani.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Güvenceden çıkmak istemiyor ama bir taraftan eğitim almak istiyor hem mesleki beceri kazanıp hem

vasıf kazanmak istiyor. 20 lira çok önemli onlar için, bir taraftan onu alıp bir taraftan diğer şeyi yapmak. Yani bir ikilem içinde kalıyor. Her gittiğim toplantıda söylenen şeylerden birisi ne yazık ki bu. Tabii biz resmî yazıyla da bildiğimizde sizin benzeriniz bir cevabı aldık ama buna nasıl bir çözüm buluruz?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Tarım sigortalıları geçerli olan bir şey herhâlde yani tarım BAĞ-KUR’luları için değil. Tarım BAĞ-KUR’luları yararlanabiliyorlar.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Tarım sigortalıları olabilir yani o konuyu çok net şey yapamadım ama bir sigortalılıkla ilgili böyle bir sıkıntıyı...

BAŞKAN – Ya da mesela kadın işsiz ama eşinin sağlık sigortasından faydalaniyor. İşsiz, sizin alanınıza giriyor. O kurslardan faydalanmak istediği zaman eşinin sağlık sigortasından çıkıp size mi tabi olması lazım? Nasıl bir şey oluyor?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – O konuda, eğer eşinden yararlanıyorsa, o konuda yararlanabiliyor aslında ama.

BAŞKAN – Tercih etme hakkı varsa belki...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Başkanım, onunla ilgili, müsaadenizle ben bir şey söylemek istiyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Bu konuyla ilgili bir sıkıntı var.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Yok, o konuda bir sıkıntı yok yani yaptırabilir, bir yerde çalışıyorsa da yaptırabilir.

BAŞKAN – Yani “Onu tercih edip siz prim yatırmazsanız da olabilir mi acaba?” diye düşündüm ben şimdi.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI EMRULLAH ASLAN – Ben şu aşamada yararlanıyor diye biliyorum. Tarım sigortalıları ayrı, eşinin üstüne sigortalı olanlar, sağlıktan yararlanma açısından onlar ayrı ama ben gidince bakarım, olmazsa size gönderirim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Çünkü biz de zaman içerisinde eğitim verdirmek için kadınların sayılarını belirlerken çok ciddi sıkıntı yaşadık. İl müdürlüklerimiz dedi ki: “Hiçbir şeyinin olmaması lazım.” Seçerken sıkıntı oldu ama kadın istiyor. “Nimet Hanım, kaldık biz.” Yani böyle bir sıkıntı var. Bununla ilgili siz de bize dönerseniz biz de en azından daha net bir bilgi sahibi olmuş oluruz.

BAŞKAN – Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Başkanım, bu konuda... Benim eşim ev hanımı. Beştepe’de, Yenimahalle Belediyesinin açtığı bir kursa dikiş nakış, çini şeylerine gidiyor. Hocası demiş ki: Susuzköy’de İŞKUR’un bir şeyi var oraya sizi... “Başarılı öğrencileri” diyelim, oraya şey yapmışlar. Ayda 180 lira para veriyor, iki ay o da. İnanın, tabiri caizse, bugün İŞKUR’cular geliyor, hadi hurra gidiyorlar ta Susuzköy’e, Beştepe’den kalkıp oraya gidiyorlar; gelen yok. Bir daha, bir daha... Girdiğimize gireceğimize pişman olduk. Benden faydalaniyor tabii sosyal güvence noktasında, o da düşmüş. Diyor ki: Şu anda siz ancak, tekrar eşinizin üzerine alınması... Şimdi onunla uğraşıyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Mesela siz uğraşıyorsunuz, bir de kırsalda bunun yaşandığını düşünün, zaten sıkıntılı bir nokta.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI ORMAN VE KÖY İLİŞKİLERİ DAİRESİ BAŞKANI AHMET BAŞKAN – Sizin dediğiniz gibi maalesef sosyal güvenceden düşüyor yani o iki ay içerisinde. Tekrar bir daha sıkıntı.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Biz değerlendirelim o zaman Sayın Başkanım, belki farklı bir uygulamaya gidilebilir.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin siz.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Yine, müsaadeniz olursa, projeler gerçekleştiriyoruz, bunlar oldukça önemli, kadınlara yönelik. Kısa bilgi vermek istiyorum.

Kadın İstihdamının Desteklenmesi Projesi vardı, 2011 yılının Ağustos ayında tamamladık. Bütçesi -devasa bir bütçeye sahip- 27 milyon avro.

BAŞKAN – “Kadın İstihdamının Desteklenmesi...”

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu Projesi.

BAŞKAN – “Programı” diyelim. Ne zaman bitti?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – 2011 Ağustos ayında bitti. 131 tane proje yapıldı. 27 milyon avroluk bir bütçesi vardı.

Kısaca rakamlardan da bahsedebilirim. Proje kapsamında 631 kadın ev eksensli çalışmaya başlamış, 321 kadın kooperatife üye olarak üretime başlamış, 118 kadın rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden yararlanmış, 9.856 kadın meslek edindirme kurslarına katılmış, 9.557 kadın sertifika almış, 914 kadın da istihdam edilmiş proje kapsamında. 35 projede 1.940 kadın yaşlı ve çocuk bakımı eğitimi olmuş. Bu oldukça önemli bir husus.

Yine, 17 projede 780 kadın girişimcilik kurslarına katılmış. 117 tanesi girişimci olmuş bu proje kapsamında.

Yine, diğer projelere kısaca değinmek gerekirse, 2003 ve 2006 yıllarında uygulanmış olan bir proje var Aktif İşgücü Programları Projesi. Burada 30 tane proje yapılmış, 4.023 kadın istihdama katılmış, 655 tanesi de kendi işini kurmuş. Rakamlar gerçekten de fena rakamlar değil.

Yine, Özelleştirme Sosyal Destek Projesi var, 2005 yılında nihayete ermiş. 25 bin kişi kursa katılmış, 10.400’ü kadınlardan oluşuyormuş bu projede. Bunun ikincisi yapıldı. Buraya da yine 3.675 kadın girmiş, projeden yararlanmış.

Yine “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği El Kitabı” adı altında bir uygulamamız var. Bu da bir proje kapsamında yapılan bir şey. Cinsiyet ayrımcılığı konusunda kişiler bilinçlendirilerek nihayetinde de bu el kitabı hazırlanarak ülkemizin en önemli sorunlarından bir tanesine derman olunmaya çalışılmış.

Yine, 13 ilde yetiştirme yurtları çıkışlı 18 yaşından büyük 72 tane kız, mesleki ve güçlendirme eğitimlerine alınmış. 2006 yılında bitmiş olan bir proje bu. Uzunca bir adı var: Cinsiyet Sorunları Üzerine Özel Bir Odaklanmayla Toplumsal Katılım ve Bütünleşmeyi Güçlendirici Pilot Aktif İstihdam Tedbirleri Projesi. 2005-2006 yıllarında uygulanan bir proje.

Yine, Ankara, Antep ve Konya illerinde uygulanan bir projemiz var. Burada da yine 2009-2010 yıllarında yapılmış. İş gücüne katılım oranı bu illerimizde biraz düşük seyrediyor. İş gücüne katılım oranlarını artırmaya yönelik çeşitli faaliyetlerde bulunulmuş.

“Kadınlar İçin Daha Çok ve İyi İşler” diye bir projemiz var. 2013 yılında başladı, 2017 yıl sonuna kadar sürecek.

BAŞKAN – Bu nedir? Nedir projenin ismi?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Kadınlar İçin Daha Çok ve İyi İşler Projesi. 2013 yılında başladı, 2017 yılında sona erecek. Bununla ilgili ayrıntılı bilgiyi ben size iletebilirim. Notlarımız yok, başka bir dairenin uzmanlık alanına giriyor.

BAŞKAN – Tabii, bu konu yeni bir proje olduğu için, bunu alıp...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Ben ulusal teknik ekibindeyim o projenin. Son derece uzun vadeli çalıştığımız bir proje oldu. Türkiye’de kadın istihdamının artırılması için bir eylem planı hazırladık bu proje kapsamında, ulusal teknik ekip üyesi bütün birimlerle. Sayın Başkanım, burada, istihdamı artırmak için neler yapılabilir bütün eylemleri ortaya koyduk. Aslında Türkiye’de çok fazla eylem planı var ama özelinde istihdama yönelik, yoğun çalışmalar gerektiren bir plan. Haftaya, 17’sinde planın tanıtımı, lansmanı var Sayın Başkanım. Ankara’da gerçekleşiyor lansmanı. O lansmanda da ulusal eylem planı tanıtılacak.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – 2010 yılında 14 sayılı Başbakanlık Genelgesi’yle ilgili olarak kurumumuzun yapmış olduğu çeşitli konular var. Daha öncesinde bizim iş gücü formlarında “cinsiyet” kısmı yer alıyordu. Bu genelgeden sonra bu “cinsiyet” kısmını ortadan kaldırmış olduk. Gerçekten de toplumsal cinsiyet eşitliği anlamında olmaması gereken bir husustu, belki önemli çıktılardan bir tanesi bu. Yine, İşgücü Piyasasında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği El Kitabı hazırlandı bu genelgeden sonra bilinç artırıcı bir faaliyet olarak.

İl istihdam ve mesleki eğitim kurullarımız var. 81 ilde kurulan kurum oldukça önemli. Valinin başkanlığında kuruluyor. Kısa adı İİMEK, İl istihdam ve mesleki eğitim kurulları. Adından da yine anlaşılacağı üzere, istihdam ve mesleki eğitim konularında yön verici bir kurul. Kurulun kararları bağlayıcı. Burada kalkınma ajansı temsilcisi, üniversite, millî eğitim müdürlüğü, İŞKUR il müdürlüğü, kadın STK’lardan temsilciler, ticaret ve sanayi odaları gibi geniş bir yelpazede, ildeki istihdam ve mesleki eğitim konusunda tüm yetkililer katılıyor buraya. Burada kadın istihdamı konusunda farkındalık oluşturucu çalışmalar yapılıyor. Yılda en az 1 kez gündeme geliyor kadın istihdamı konusunda il özelinde neler yapılmış, neler yapılması gerekiyor, eksiklikler nelerdir. Güzel projeler varsa diğer illerimizle bunu paylaşıyoruz. Bu da oldukça önemli kadın istihdamı noktasında.

Bu şekilde ifade edebilirim. Aslında faaliyetimiz çok fazla ama demin ifade ettiğim gibi...

BAŞKAN – İİMEK İŞKUR’la beraber mi faaliyet gösteriyor?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Bizim bir kurulumuz. 81 ilde bulunuyor ama tabii valinin başkanlığında, yerelde özerk bir kurul olarak da düşünülebilir.

BAŞKAN – Bu kurulun içinde hangi temsilciler var demiştiniz?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – İŞKUR il müdürü, millî eğitim il müdürü, bilim, sanayi ve teknoloji müdürü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından bir kişi var, ticaret ve sanayi odaları, TİSK, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, DİSK, Türk-İş, Hak-İş, buradan temsilciler var, Türkiye Sakatlar Konfederasyonundan, kalkınma ajansı, üniversitelerin çalışma ekonomisi bölümlerinden hocalarımız var. İhtiyaca göre de diğer STK’lardan katılım sağlanabiliyor. Bu şekilde arz etmiş olayım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Ben bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Bu il istihdam kurullarında sizin projeleri destekleme, hayata geçirme gibi bir şansınız oluyor mu?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Burada değerlendiriliyor zaten projeler, daha sonra Genel Müdürlüğe yönlendiriliyor. Orada da kabul görürse gerekli işlemler yapılıyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Tabii, o yüzden Sayın Başkanım, böyle bir istihdam kurumunda kesinlikle toplumsal cinsiyet bakış açısının yer alması çok önemli oluyor çünkü yer almadığı takdirde kadınların daha az desteklendiği, daha az projelerinin hayata geçirildiği bir kurul hâline gelebiliyor. O nedenle, içinde bunun kesinlikle var olması gerektiğini düşünüyoruz. Çok güzel çalışmaların olduğu illeri biliyoruz. Kadın Dostu Kentler çalışmaları...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Sevgi evleriyle ilgili projeler falan yapıyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Tabii, çalışmaların farkındayız ama özellikle bu bakış açısıyla bence, değerlendirmelerin yapılmasında, özel gruplar olan bu kadınlara, kırsaldaki kadınlara daha fazla desteğe yol ve yön vermiş olmak açısından... Çünkü bir mülki idare amirinin başlatmış olduğu bir çalışmada diğer kurumun temsilcileri de çok iyi bir şekilde sahiplenmek zorunda zaten.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Ama orada sıkıntıyı siz de ifade ettiniz, bu kurullarda maalesef kadın üye sayısı oldukça az. Bizde, 81 ilde sadece 3 tane kadın il müdürümüz var.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Sayın Başkanım, bu en önemli noktaydı, buna gelmek istiyordum.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Diğer kurullarda belki de bu kadar bile yok.

BAŞKAN – Dolayısıyla burada müdürlük düzeyinde olunca müdürler...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Evet, burada biraz sıkıntı var.

BAŞKAN – Belki müdürlerin bakış açısı böyle olursa yani kadın ya da erkek olmasından çok bakış açıları açısından...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI KIRSALDA KADIN HİZMETLERİ KOORDİNATÖRÜ NİMET KALELİ – Benim söylemek istediğim, o bakış açısından...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Özellikle de bu valilerin şeyi çok önemli Başkanım.

BAŞKAN – Belki burada STK'lar, kadın STK'lar daha aktif rol almaya çalışabilir.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii.

Belediye başkanı da vardı Başkanım, demin ifade etmeyi unuttum ben.

Oldukça önemli bir kurul. Tabii, burada sayın valinin kurulu sahiplenmesi, özellikle kadın istihdamı konusunda, tabiri caizse, elini taşın altına koyması gerekiyor ki diğer il müdürlükleri de bir şeyler yapabilsin, cesaretlenebilsinler. Onunla ilgili de sayın bakanımızdan illere yazı gönderildi bu konulara biraz daha önem verilmesi adına. İlerleyen dönemde zannediyorum ki biraz daha işler hâle gelecek bu konular.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederiz.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Ben bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Bu TYP programlarıyla ilgili, dokuz ay çalışıp sonra işten çıkarma konusunda özellikle taşra ilçelerinde çok büyük problemler var. Şu anda bütün belediye başkanlarımız sürekli, iki aydır beni arıyorlar. O dokuz aylık sürenin de bir şeyi sanıyorum yakında bitiyor. Şunu söylüyorlar: “Çok güzel programlar, hizmetler başlattık kırsalda, örneğin gidip bakıma muhtaç yaşlıların evlerini temizleme, onların günlük ihtiyaçlarını karşılama gibi. Bunun için hem istihdam yarattık hem kadınlarımız çalışıyor hem de hizmet alanlar çok çok memnun. Biz bunun devam etmesini istiyoruz ve bunların biz dokuz ay sonunda görevlerine son verdiğimiz anda yerine bulabileceğimiz nüfus yok.” Bu konuda bir çalışma var mı? Anormal derecede, şu anda bir talep ve ihtiyaç olduğuna dair sürekli bizi arıyorlar.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Siz de ifade ettiniz, gerçekten önemli bir program. Özellikle de emekliliğine birkaç ay kalmış ve sigorta primini yatıramamış kişiler için oldukça değerli bir program. Sigorta primleri de orada yatırılıyor, emekliliğe de faydası var. Dokuz ay süresince asgari ücret, özellikle kırsaldaki bir kişi için ciddi bir rakam. İhtiyaca binaen açılıyor Sayın Vekilim. Daha çok, sayın bakanımızın da değerlendirmesi neticesinde...

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Yani o kişiler işten çıkarılacaklar dokuz ay sonunda, sonra ne olacak?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii, dokuz ay sonrasında işten çıkarılacak, üç ay ara vermesi gerekiyor.

BAŞKAN – Sonra üç ay ara verilirse yeniden başka bir program açılırsa...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Program açılırsa tabii onun garantisi yok, ihtiyaca göre açılıyor, o şey değil ama milletin de zihninde şöyle bir şey var: Bu taşeronların da kadroya alınması konusu gibi, tabiri caizse, özür dileyerek söylüyorum “Biz dokuz ay çalışırız, sırtımızı devlete dayarız.” gibi bir mantık da var. Sürekli işinden ayrılıyor kişiler, belki çok daha yüksek ücretlerle çalışıyorlar “Bu programlardan yararlanıp acaba devlete geçer miyiz?” diye bir anlayış var ama programların zaten yapılmış amacı geçici gelir desteği sağlamak.

BAŞKAN – Yani bu programların açılması Bakanlığın yetkisindedir.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii, Sayın Çalışma Bakanımız... Tabii, o da ihtiyaca binaen program şey yapıyor.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Şöyle söyleyeyim: Ben, çalışan kişilerden gelen talebi iletmedim ama şu anda. Tam tersi, bu, belediye başkanları, yerel yöneticilerin...

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii tabii, onların da...

BAŞKAN – Evet, onlar talep ediyorlar.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Özellikle millî eğitimde, belediyelerde ciddi bir şey var.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Yani çok çok önemli ve bu projelerin bir amacı da sürdürülebilir olmasıdır. Dolayısıyla böyle “on and off” yani sürekli bir karara göre kapanıp açılacak... Yani bu da bu hizmetlerin sürekli olmasını da engelleyici bir faktör. Yani bu konuda bir çalışma yapılırsa çok çok iyi olur. Bu platformda da ben bunu dile getirmiş olayım. Bütün taşra ve ilçelerimizin belediye başkanları şu anda bu şekilde bir haber bekliyorlar. Çünkü onu çıkarırsa yerine alabileceği kişi yok zaten nüfusları o kadar kısıtlı ki orada. Başlamış, çok da güzel bir hizmet veya bir misyon devam ediyor.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Tabii, kamusal faydayı ön plana alan, erozyonla mücadelede, okulların temizliği, çevre, kaldırım temizliği gibi gerçekten de önemli konularda...

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Tabii bir sürü alanı var.

Bir de bir şey daha sormak istiyorum. “İş gücü piyasası talep araştırmasını yapıyoruz sürekli.” dediniz. Buradaki son durum nedir, il bazında nedir bizlerle paylaşabilirseniz bizler de kendi seçim bölgelerimizde birtakım projeler başlatıyoruz, başlattık, bizim için de bir yön verici olur, çok sevirim.

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – İletiriz memnuniyetle.

EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sizin dokümanlarınızı ve bilgilerinizi bilahare istiyorum.

Sizin sunumunuz bitti mi?

İŞKUR İSTİHDAM UZMANI TUFAN KARA – Bitti efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 11.19

